

Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima u Crnoj Gori 2011. godine

Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori je prvi put sprovedeno 2011. godine. Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o zastupljenosti i korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima iz određenih sektora prema klasifikaciji NACE Rev 2: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; građevinarstvo; informisanje i komunikacije; popravke kompjutera i kompjuterske opreme; poslovanje nekretninama; prerađivačka industrija; snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; stručne, naučne i tehničke djelatnosti; transport i skladištenje; trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala; usluge smještaja i ishrane.

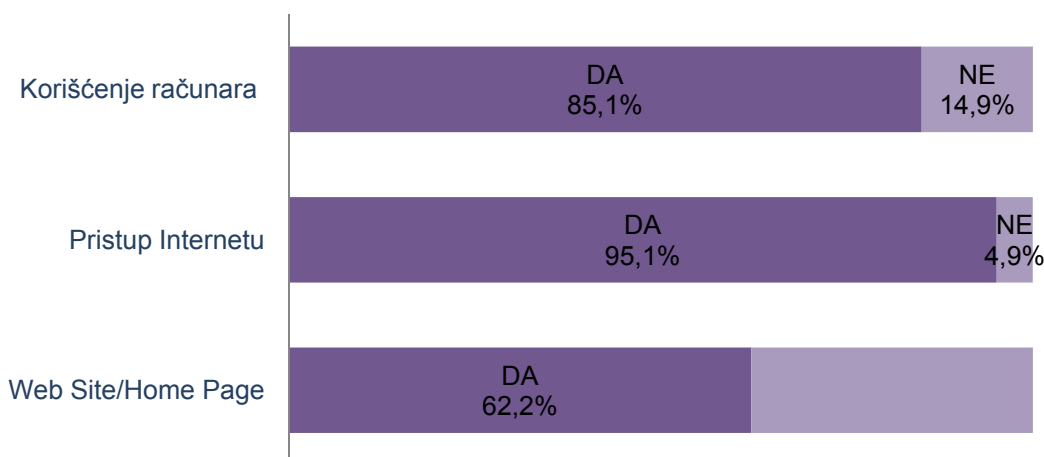
Ciljna populacija su preduzeća sa 10 i više zaposlenih koja su intervjuisana telefonskim putem u periodu od 10. do 25. oktobra 2011. godine. Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 376 preduzeća na teritoriji Crne Gore.

U Crnoj Gori 85,1% anketiranih preduzeća je izjavilo da je koristilo računare u svom poslovanju tokom januara 2011. godine. Udio zaposlenih lica koja su koristila računar najmanje jedanput nedjeljno tokom januara 2011. godine je 53,5%. **Svi ostali podaci se odnose samo na preduzeća koja su u svom poslovanju koristila računar(e) tokom januara 2011. godine.**

Istraživanje je pokazalo da je 95,1% preduzeća, koja su koristila računar u svom poslovanju, imalo pristup Internetu tokom januara 2011. godine, dok je svega 4,8% preduzeća nije imalo pristup Internetu.

Takođe, 62,2% preduzeća koja koriste Internet je izjavilo da imaju Web Site/Home Page.

Grafik 1. Korišćenje računara i pristup Internetu u preduzećima

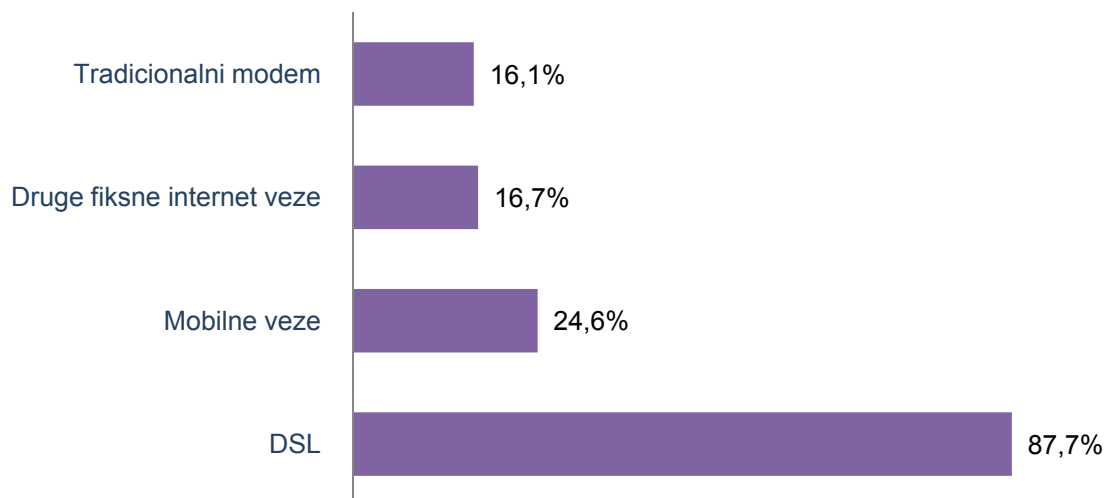
Na pitanja koja su se odnosila na zastupljenost informaciono - komunikacionih tehnologija preduzeća su mogla dati više odgovora. Od 65,6% preduzeća koja su izjavila da su tokom januara 2011. godine koristila internu računarsku mrežu (npr. LAN-Local Area Network), 67,7% preduzeća je koristilo bežični pristup (Wirless LAN) u okviru unutrašnje računarske mreže. Osim toga tokom januara 2011. godine, 29,7% preduzeća koja su koristila internu računarsku mrežu posjedovalo je INTRANET (internu web stranicu namijenjenu zaposlenima), 23,3% posjedovalo je EXTRANET, a 10,5% preduzeća je koristilo open source operativne sisteme (npr. Linux)

Tabela 1. Zastupljenost informaciono - komunikacionih tehnologija u preduzeću

	DA	NE
Bežični pristup (Wirless LAN)	67,7%	32,3%
Intranet	29,7%	70,3%
Extranet	23,3%	76,7%
Open source	10,5%	89,5%

Kao što možete vidjeti sa Grafika 2, od preduzeća koja su imala pristup Internetu tokom januara 2011. godine, 87,7% preduzeća je imalo neki od DSL tipova konekcije – xDSL, ADSL, SDSL isl., dok je 16,1% preduzeća koristilo tradicionalni modem (dial up) ili ISDN vezu.

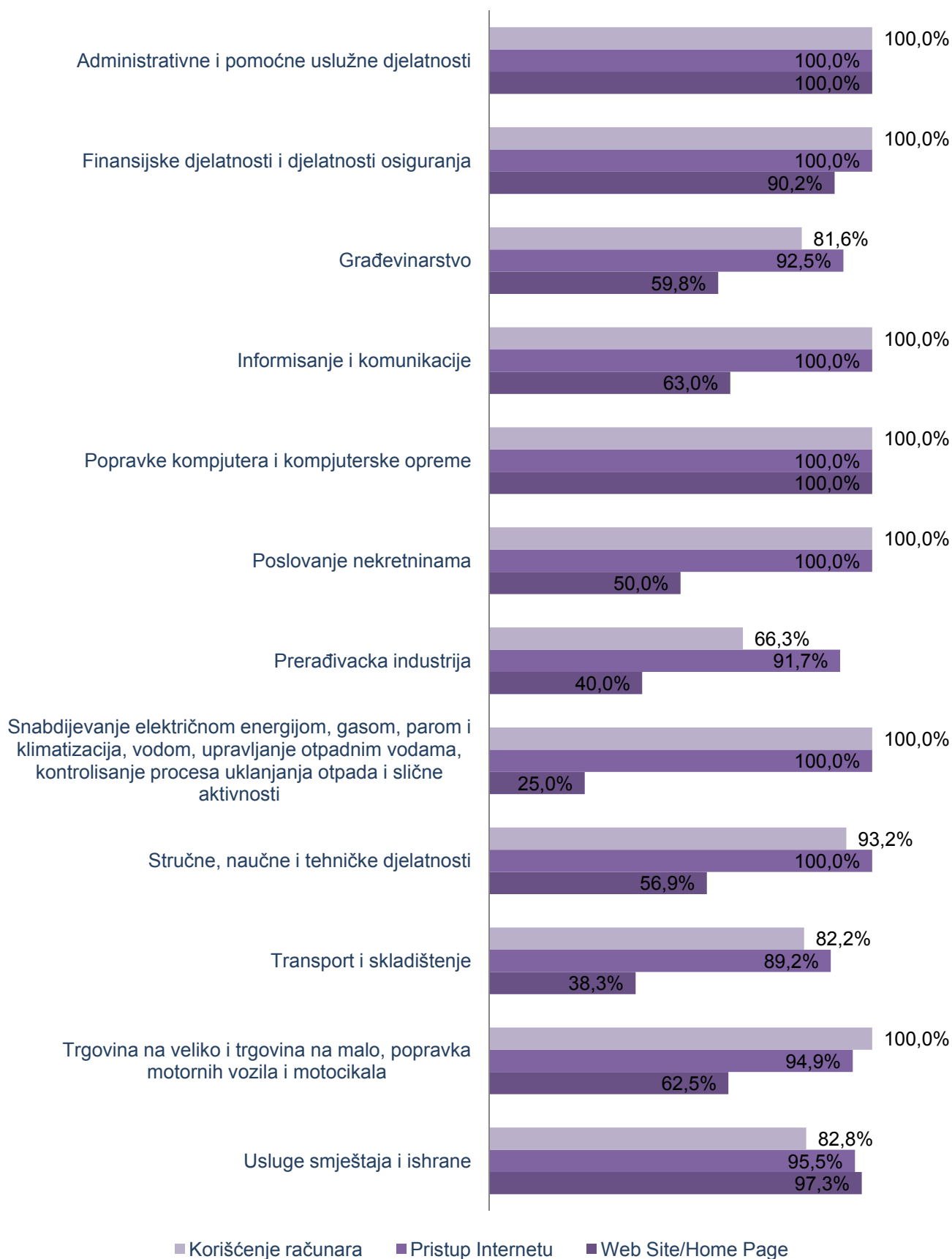
Grafik 2. Vrste eksterne internet konekcije tokom januara 2011. godine

Osim toga 63,6% preduzeća koja koriste Internet izjasnilo se da su koristili usluge javne administracije tokom 2010. godine, pri čemu su preduzeća imala mogućnost da navedu više načina na koji su tu uslugu i koristili. Najviše preduzeća je odgovorilo da usluge javne administracije koristi za:

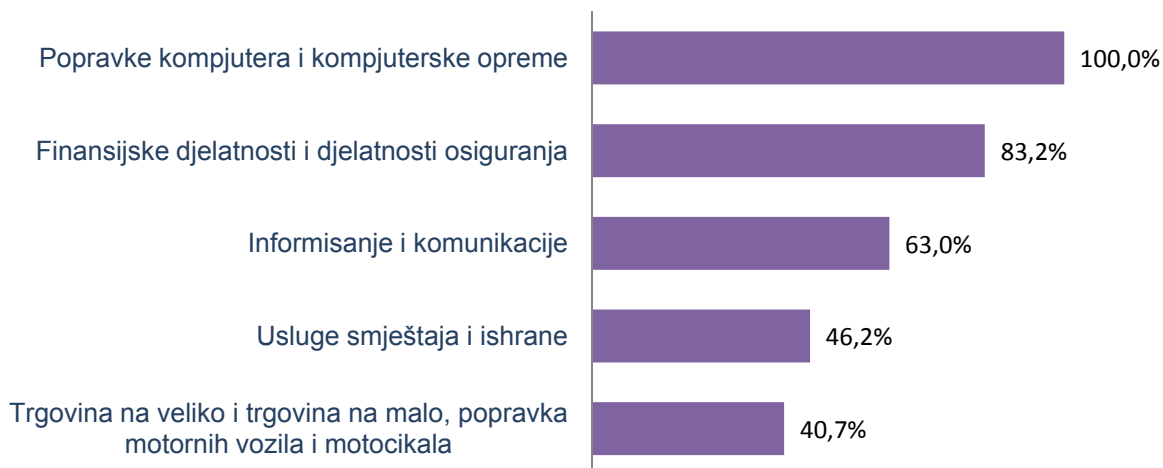
- ✓ pribavljanje informacija 97,1%;
- ✓ pribavljanje obrazaca 91,5%;
- ✓ vraćanje popunjenih obrazaca 70,9%;
- ✓ potpunu elektronsku obradu administrativnog postupka 41,4%;
- ✓ podnošenje predloga/ponuda u elektronskom sistemu licitacije 40,3%;

Grafik 3. Korišćenje računara i pristup Internetu u preduzećima po sektorima

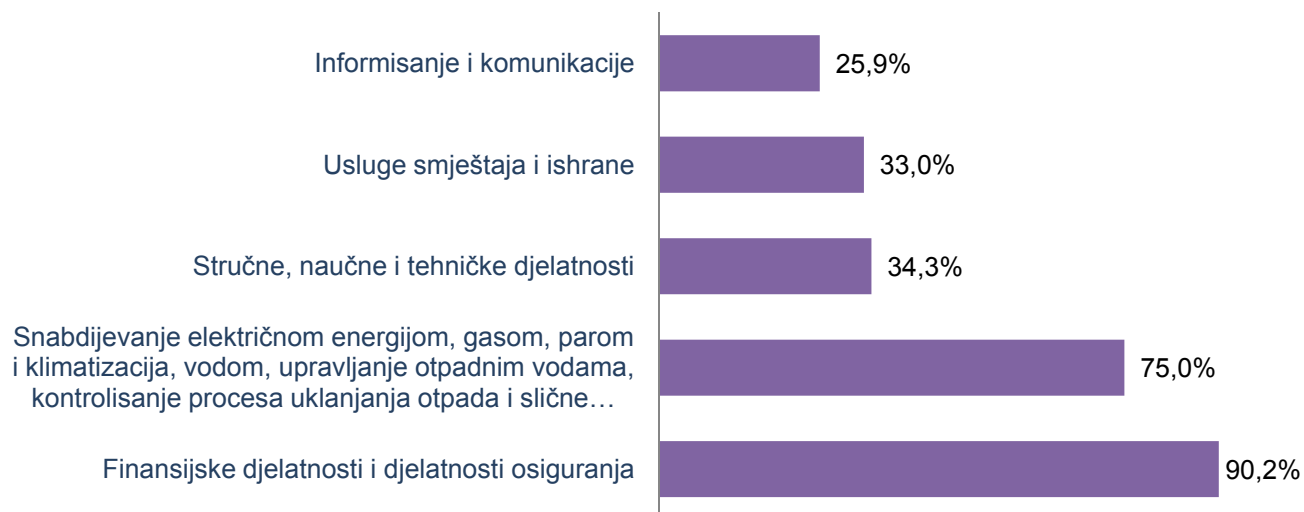
Na pitanje da li je preduzeće koristilo automatsku razmjenu podataka¹ sa drugim IKT sistemima izvan preduzeća 33,5% preduzeća je izjavilo da jeste, dok je čak 66,5% preduzeća izjavilo da nije. Što se tiče automatske razmjene podataka između preduzeća i drugih IKT sistema sva preduzeća iz sektora popravka kompjutera i kompjuterske opreme odgovorila su da ostvaruju automatsku razmjenu podataka, dok je ovaj procenat najmanji u sektoru građevinarstva 16,9% i sektoru transporta i skladistenja 16,2%.

Grafik 4. Automatska razmjena podataka između preduzeća i drugih IKT sistema

Kada govorimo o bezbjednosti informacionih sistema u preduzećima 27,9% anketiranih preduzeća je izjavilo da ima pravilnik kojim su normativno regulisana pitanja informacione bezbjednosti. Kad posmatramo ovo pitanje na nivou sektora, vidimo da se najviše pažnje o informacionoj bezbjednosti poklanja u sektoru finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, gdje je čak 90,2% preduzeća odgovorilo da ima pravilnik kojim su normativno regulisana pitanja informacione bezbjednosti.

Grafik 5. Procenat preduzeća koja imaju pravilnik kojim su normativno regulisana pitanja informacione bezbjednosti po sektorima

¹ **Automatska razmjena podataka** između preduzeća i drugih IKT sistema izvan preduzeća podrazumijeva: razmjenu poruka (npr. Narudžbenice, fakture, poslovi plaćanja ili opis proizvoda) preko Interneta ili druge računarske mreže u dogovorenom formatu koji omogućava njihovu automatsku obradu (npr. XML, EDIFACT itd.) bez ručno kucanih individualnih poruka

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Zavod za statistiku Crne Gore po prvi put sprovodi istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Ovo istraživanje se odnosi na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima, kao i na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

Preduzeća

- ✓ Istraživanje je sprovedeno u periodu od 10 - 25. oktobra 2011. godine
- ✓ Telefonski intervju.
- ✓ Stratifikovani uzorak. Veličina uzorka 376 preduzeća.
- ✓ Ciljna populacija su preduzeća sa 10 i više zaposlenih po sektorima prema klasifikaciji NACE Rev 2: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja; građevinarstvo; informisanje i komunikacije; popravke kompjutera i kompjuterske opreme; poslovanje nekretninama; prerađivačka industrija; snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija, vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; stručne, naučne i tehničke djelatnosti; transport i skladištenje; trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala; usluge smještaja i ishrane.
- ✓ Referentni period za najveći broj pitanja je januar 2011. godine, dok su se pojedina pitanja odnosila na cjelokupnu 2010. godinu.

Podaci se publikuju i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:
Milica PAVLOVIĆ

Tel. +382-20-230-791

milica.pavlovic@monstat.org